

Kemenesalja

Politikai, társadalmi
és közgazdasági helyzet

Felelős szerkesztő: HORVÁTH LAJOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cselekmények, Szentháromság-tér 2.

Ácsorgó férfiak

Csoportja között vezet a járókelők úja Kemenesalja székhelyén. Napról-napra benépesedik a község házaik gyermekei azokkal a jobb sorsra érdemes férfiakkal, akik azért ácsorognak reggeltől napestig, mivel állítólag — senki sem hívja őket munkába. Így azután semmittevéssel, anekdotázással telik el legtöbbjük idejük.

Szomorú dolog, hogy a háború ötödik évében, amikor minden magyar embernek fokozottabb mértékben dolgozni kell, hogy megnyerjük az egyre pusztítóbb háborút, akkor még lehet látni olyan munkabíró férfiakat, akiknek egész napjuk teletelenségben mulik el. Bizony, nem éppen az örömdetes tények közé tartozik ez a tapasztalat. A nap-hosszat való ténfegés nem válik hasznára sem az egyéneknek, sem a családjának, sem pedig a nemzetnek. Kínzó kérdések vetődnek fel ezzel kapcsolatban az olyan embernek le kében, aki ismeri az élet küzdelmeit és a családok gondjait. Miből élnek meg ezek a munkanélküli férfiak? Hogyan tudják biztosítani maguknak és családjuknak a mindennapi kenyeret? Hogyan felelnek meg a családfenntartás óriási gondjainak?

Távol áll tőlünk, hogy bárkit is szándékos mulasztással vádoljunk. De nem hagyhatjuk figyelmen kívül ezt a tünetet, amely mögött a munkanélküli férfiak pedig közelebbről a nap-számos kérdésnek lélektani rugóit rejtoznek.

Talán nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy manapság égető szükség van minden munkás kézre. Talán elegendő munkát mindenki, aki nem restel dolgozni. Háznát, kért-ben, mezon vagy hegyen, községi és magán alkalmazásban mindenki megtalálja a munkahelyét. Csak helyesen kell gondolkoznunk az élet értelméről és a munka méltóságáról!

A keresztény erkölcsünk a munkát teszi meg az emberi élet érdemszerző eszközének. Aki nem dolgozik, az ne is egyéki! Kell dolgoznia minden embernek, akár bársonyos ágyban született, akár koldus származáson. A testi munkát végző férfinak kérges tenyere, verejtékes arca épügy fizetletreméltó, mint az irodában, hivatalban, iskolában, a templomban vagy a közéletben dolgozó szellemi munkásnak a köztért tett minden tollvonása, hitét mélyítő szava — és felelősséggel járó irányítása.

Ezért a testi vagy szellemi munkáért minden munkás méltó az igazságos munkabérrre. Igazságos

munkabér pedig az, ami elegendő a munkás és a családja szükségleteire, továbbá — miként XII. Pius pápa hangoztatja — „a valóban” emberi és keresztényileg testvéri együttérzés megnyugtató gyakorlását nyújtja.

Az ácsorgó férfiak teletelenségének itt van a legmélyebb oka, és — magyarázata. Rendszerint kevésnek tartják a napszámot és inkább ácsorgással várják a sültgalambot. Pedig éppen az ácsorgásuk azt mutatja, hogy jól megfizetik a munkájukat, ha családjuk minden súlyosabb megpróbáltatás nélkül kibír egy-két munkátlan-ságban töltött napot.

Ezen a ponton csúszott be valami hiba a napszámos munkát végző férfiak gondolkozásába. Olyan napszámot követelnek, amilyent a munkaadó a legjobb akarata mellett sem

kivánságuk nem teljesedik, akkor egyszerűen szöbba munkaadóval.

Itt az ideje annak, hogy minden magyar férfi felelősségének tudatában résztvegyen a mindennapi munkában. Minden haszontalanul eltöltött nap veszteséget jelent az egyéneknek a családnak, de veszteséget jelent a Hazának is, amelyet csak fiainak munkái, kötelességet megbecsülő szent érzelme tehet nagygal

dozatok vállalásával vivjük meg itthon a harcot, hogy nyomunkban boldog magyar nemzedék áldja emlékünket.

Főpásztori áldása

Itt vagyok már az egyházmegye szívében. Kezemen tartom a pásztorbotot és vezetlek Benneteket Krisztus nyomában. Fogadjátok szívetekbe főpásztorok első tanítását. Imádságos lélekkel gondolkozzatok felette, beszéljessetek róta, hogy mindaz, amit mondotam, életté legyen és nyomában épüljön Krisztus országa és az új évezred magyar élete. Imádkozzatok főpásztorokat és lelkipásztorokat. S mikor már az esztharangos elhangzik otthonaitok fölött, amikor az est csillagos palástjával betakarja nyugovóra térő hiveimet, a püspökvár kápolnájában én még imádkozni fogok. A szombathelyi egyház angyaloként imádságom szárnyait föltek terjesztem, hogy áldjalak, védjetelel pihenésben és boldog virradatra ébredhessetek. Imádkozom értetek, hogy akiket az édes Údváltó reám bízott, azok közül egyetlen veszítsek el, hanem trónusa elé úgy járulhassak, hogy egyházmegyém minden lelke a megszentelő kegyelem hóhéhr ruhájában kísérjen — a nagy találkozóra.

A főpásztori szózat füzet alakjában megjelent. A hívek ingyenesen megkaphatják a cselekményi piébanián.

Újra szabalyozzák a zsidók kivételeződését

A Budapesti Közlöny mai száma közli a kormány rendeletét, amely a zsidókra vonatkozó rendeletekben megállapított kivételeket egységesíti.

A kivételzett személyeknek van egy szűkebb és egy tágabb körük.

A szűkebb körbe tartoznak az 1914-19. évi háborúban magas kitüntéseket kapott zsidó katonák, feleségük, gyermekeik, illetve özvegyük, a 100 és 75 százalékos hadirokkantak; azok felesége, gyermekei és özvegyei, az ellenforradalmi és visszacsatolt területi érdemek alapján mentesültek. Ezekivül a jelenlegi háborúban szerzett érdemek is kivételeznek egyes esetekben.

A kivételzett személyek tágabb köre mentesül a sárga csillag viselése és általában minden olyan rendelkezés alól, amely a sárga-csillagos zsidókra vonatkozik.

Kovács Sándor megyéspüspök szózata hiveihez.

Kovács Sándor szombathelyi megyéspüspök hivatalának átvétele alkalmából körlevélben főpásztori szózatot intézett az egyházmegye papságához és hiveihez. A híveknek szóló körlevél többek között a következőket tartalmazza:

Köszöntés.

„Szeretett jó Hiveim! Engem is küld az Úr Jézus. Hozzátek, hogy Szent Márton arván maradt egyházmegyéjének főpásztorra legyek és az apostolotól felszentelt lélkével vezesselek benneteket az Ó nyomában. Szentséges Atyánk, Krisztus földi helytartója, akinek Szent Péteren keresztül mondta a búcsúzó Jézus: legeltesd juhaimat és legeltesd bárányaimat, engem választott ki a ti lélketek főpásztori gondozására. Még nem ismertek, nem látotok, nem halottatok, mégis a püspökszentelés kegyelmével úgy mutatkozom be nektek, mint Szent Pál apostol: Jézus-Krisztus szolgája. vagyok, Isten akaratából meghívott apostolotól, akit kiválasztott az Ó evangéliumának hirdetésére. Az Ó szent nevében köszöntök be Hozzátek, az Ó kegyelméből fogom a pásztorbotot és akarlak benneteket vezetni Krisztus nyomában.

A püspökkézsztelés szavakkal ki nem fejezhető nagy kegyelmétől áthatva, főpásztori küldetésem célját a nemzetek apostolának eme szavai- val tudom kifejezésre juttatni:

hirdetni Krisztus felfoghatatlan gazdagságát. (Ef. 3. 8.)

— A körlevél ezután gyönyörűen hirdeti ennek a küldetésnek mély

értelmét. Beszél a szentségi házasságnak egyedül helyes értékeléséről. Híveinek lelkére kóti az engesztelést és a lelkipásztorokkal együttműködést. Felhívja a figyelmet a világiak apostoli munkájára, a szegények szeretetére és az ifjúság gondozására. Majd izzó magyar lélekkel hirdeti híveinek a szent kötelességet:

Szeressük Hazánkat!

Szeretett jó Hiveim! — A nagy met hadvezér, Hindenburg írta az első világháborúban, hogy odakint a fronton azonnal megérezték, ha itthon abbahagyták az imádságot. Hazánk keleti határain állanak fiaink kemény frontban, hogy Szent István orszagát, ezeréves édes magyar otthonunkat az ellenség pusztításaitól megvédjék. Erősségük nemcsak a jó felszerelés, a kiváló hadvezetés és egyéni vitézség, de az itthoniak buzgó imádsága, engesztelő áldozata, minden kislétküségét kivető ösztentartása és reménysége. Száz, meg száz írás van a kezem között, amelyekben harcoló testvéreim lesznek erőt-lanuságot: A két költő- tábla negyedik parancsa,

Krisztusnak a hazai földre hullatott könnye legeszentebb kötelességünknek teszi hazánknak és fajúknak szeretőtét.

De követeli tőlünk az a vérrel és verejtékkel áztatott föld is, amelyen a bölcsönk ringott, amely szeretettel nyújtja a mindennapi kenyeret, ahol szüleink virágos pihenője fekszik, s ahová egyszer mi is megtérünk a feltámadással. Imádsággal, krisztusi étellel, bizakodó reménységgel, al-

TOLLHEGGYEL

Jánosházán járva akarva-akaratlanul is észre kellett vennünk azt a sürgést-forgást, ami a celldömölki járás zsidóinak gettóba való tömörítésével volt kapcsolatban. Nem mondhatjuk, hogy a jánosházaiak örültek a járás zsidóinak, de tény az, hogy a legnagyobb odaadással támogatták a hatóságokat a kérdés megoldásában és a legnagyobb igyekezettel vettek részt a munkában, amellyel a zsidókat elkülönítették a keresztény magyaroktól.

0=0

A kitelepített zsidóknak csak a legszükségesebb dolgait lehetett magukkal vinni, mégis megkérkőzték kocikkal vonultak be a gettóba. Valámikor beszivárgó őseik batyuba költve, hátukon hozták be a minden vagyonukat jelentő néhány vicik-vacájkukat és mégis most a késő utódok milyen nehézzen iragyták el jelentő „meleg” othont.

Állatokat árvereztek szerdán a jánosházi piacon. Közülük egy pár lovat szerszámmal és egy kocsit vettek sorra. A kiáltási árra senki sem igért, csak a volt zsidó tulajdonos régi kocsisa, aki közel húsz évig kereste a kenyeret azoktól a lovakkal. A tömeg hallgatott és senki sem igért, mert úgy látták, azt illetik az állatok, aki már annyit dolgozott velük. Különbség azonban lesz, mert ezután magának keresi a kenyeret ugyanazokkal a lovakkal, melyekkel azelőtt más szolgálatában dolgozott.

Leszedték Celldömölkön a zsidó üzletek cégétábláját és átmeszelték a régi zsidó névelírásokat. Ezek után nem ártana egy olyan irányú tisztítómunka, amely a magyartalan-ságokat tüntetné el a cégétáblák világából.

Katolikus egyházi élet.

Elkezdődik a búcsújárás. A Szűzanya kiscelli kegyhelyére a háborús viszonyok között is eljönnek a zarándokok. Még csak most van igazán szükség a Keresztények segítségének könyörgő mindenhatóságára. Fogadjuk nagy szeretettel a zarándokokat és legyünk segítségükre tehetségünk szerint! Az idei búcsújárás a csepregi búcsúok nyitják meg, akik má este érkeznek Horváth Anzelm községi bencés tanár vezetésével.

Keresztjáró napok. A jövő héten lesznek a keresztjáró napok. Az apátsági templomból reggel negyed 8 órakor indul a könyörgő körmenet még pedig hétfőn és szerdán a régi temetői kápolnába, kedden pedig az új temető kápolnájába.

Áldozó csütörtök kötelező ünnepi a szokásos sorrendbe lesznek a szentmisék.

A Jézus Szíve Szövetség vasárnap délután 4 órakor rendezi májusi összejövetelét a Katolikus Házban.

Az Oblátus Szövetség májusi imárája vasárnap délután 2 órakor lesz a templomban, az Oblátus Szövetség pedig kedden délután 5 órakor rendezi megbeszélését.

A Katolikus Kőr Vegyeskara szombaton reggel negyed 8 órakor énekel az apátsági templomban a Bernardin-napi szentmisén.

PONGRÁC, SZERVÁC, BONIFÁC...

Nem mondhatnánk, hogy túlságos közkedveltségnek örvendenek előttünk. Amilyen jó reménységgel emlegetjük a tavasz elején ellenlábás társait, Sándort, Józsefet és Benedeket, kik „zsákban hozzák a meleget”, ugyanolyan aggodalommal várjuk Pongrác, Szervác és Bonifác napjának felvirradását, mert attól tartunk, hogy fagyos leheletükkel szivtelenül megdermesztik május virágdíszes tavaszi pompáját. El is nevezte őket a nép fagyosszenteknek.

A „fagyosszentek” napjaihoz fűződő időjárás néphit egyike az időjárásra vonatkozó úgynevezett parasztreguláknak.

Meg a civilizált ember életét is nagyban befolyásolja az időjárás. Pedig évezredek tapasztalatának segítségével veszi már fel vele szemben harcot. Az egyszerű, helyesebben öléni élő ember életének azonban leghatalmasabb tényezője az időjárás. Ezért az időjárás iránti érdeklődés egyidős az emberrel. A természet erőinek nagy hatalma már ósidók óta megfigyelésre ösztönözte, hogy megismerve annak törvényességét könnyebben tudjon védekezni, vagy legalább is könnyebben alkalmazkodhasson hozzájuk. Így születtek meg a népies időjárás szabályok, a parasztregulák.

Tévedés volna azt hinni, hogy ezeknek a reguláknak is annyi az értékük és hitelük, mint a „százéves naptároknak”, vagy a különféle jóslásoknak. Természetes, hogy az apáról fiúra, nemzedékről nemzedékre szálló szabályok élnék, bővülnek, általánosulnak, ezért nem vehetjük őket készpénznek. Nem fogadjhatjuk el teljesen hitelesnek azokat. De a magjuk, éppen mert megfigyelésen alapulnak, legtöbbször igaz, sőt tudományosan is igazolható.

Igaz tehát, hogy a fagyosszentek fagyot hoznak? Bizonyos szempontból igen. Közép-Európa éghajlatára jellemző ugyanis, hogy májusban fagyok vannak. A tavasz folyamán

a hőmérséklet emelkedése nem folytonos, hanem időnkint visszaesések tapasztalhatók. Az északról beáramló hideg levegő egy-egy hullámával elárasztja hazánkat is. Ha azután ez a beáramló hideg levegő páramentes, tiszta derült időt hoz, az erős éjszakai hőkisugárzás a talaj közelében a fagypontra alá lehűti a levegőt. Ez a lehűlés sokszor május végén is jelentkezik és még ekkor is okozhat elég erős éjjeli fagyot. (Orbán: május 25)

Április folyamán is jelentkeznek ezek a hőmérsékleti visszaesések, de a még hűvösebb idők miatt nem annyira feltűnőek; másrészt gazdasági szempontból sem olyan veszélyesek, mint a májusiak. Ezért elkerüljük figyelmünket.

Borús, felhős időben a talajnak ez a melegkisugárzása kisebb, mert a felhők a levegőben lévő sok apró vízcseppekre visszaverik ezt a kisugárzó meleget. Ezért a gazdasági szempontból hajthatja álomra a fejt, ha este beborul az ég. Csökkenti a kisugárzást a szél is.

Védekezni — sajnos — ez ellen a tavaszi fagykár ellen — csak kismértékben lehet. Már a római szőlősgazdák tudták, hogy a fagyvesztés májusi éjszakákon a levegő szennyezésével mérsékelni lehet a lehűlést. Ezért tüzet gyújtottak, nem hogy melegítsenek, hanem hogy füstöljenek. A levegőben lebegő füstreszecskék csökkentették a kisugárzás erősségét. Lényegében ma sem tudunk többet tenni. Mesterséges füst- vagy porfelhőkkel próbálkoznak, újabb azonban a fagyvédő füstölést a sokkal hatásosabb fűtőolajjal (olajkályhák és izzó elektromos vezeték) már több országban kizsoritották.

Kell-e hát félnünk a fagyosszentektől? Ne iőlünk, hanem a május folyamán gyakran bekövetkező derült, tiszta éjszakáktól féljünk. A népleletani kutatás feladatkörébe tartozik azután, hogy mért éppen e három ártatlan szentet fogták rá a májusi „fagycsinálást”. (pb)

A megoldás ezen a téren is már csak idő kérdése. A hang megjelenése óta ugyanis mind világosabbban látjuk a célt: a kép teljeséhez a szín és a térhatás is hozzájártozik.

Szablya Miklós

Hogyan is volt?

A zsidóság Celldömölkről való kitelepítése alkalmából érdemesnek látszik felülni a történelem porosodó lapjait, hogy választ kapjunk arra a kérdésre: hogy hogyan kerültek a zsidók az egykor szinkeresztény kereskedő és iparos városokba.

Porkoláb István könyvében olvassuk: Bár Nemesdömölkön nagy számban laktak zsidók, Kiscellenb megnehezítették a letelepedésüket. Ezt a keresztény kalmárok jogos érdeke kívánta így. Ok évezteket kereskedelm szabadalmat a földesurak és adósnak érte. A század harmincas éveiben azért beférkőztek már a zsidók, amint erről a vármegyét is foglalkoztató folyamodás is tanuskozik.

Az apátság nevében 1837-ben Széll Imre ügyvéd folyamodik a megyéhez, hogy a kiscelli piacon a szekerező zsidók portéka árulását, amiről nem adóznak, az 1836. évi tc. értelmében tiltsa el, mert sok kárt csinálnak a helybeli adózó kereskedőknek. A vármegye a kérelemnek helyt nem adott és az egész megyére megengedte a vásározó zsidóknak a kereskedést.

„Berta István első alispán úr — írja Széll ügyvéd a celli pörök — teljes erővel a szekerező zsidók mellett harcolván, és a többi érdemes tagok magukat ellene szegzeni nem akarván, megletti, amit a dicséret úr, (t. i. az alispán) zsidók részéről a mások kárával oly nagyon óhajtott, a zalámbóli bugyros és szekeres zsidókra a taxa nélkül való kereskedést megengedetett.

Vas vármegye végzése ellen a királyhoz folyamodnak szombathelyi kereskedők, — csatlakoztak-e hozzájuk a celliek: nem tudjuk! N év múlva minden nehézség nélkül telepedik meg két zsidó család, akiket követet a többi.”

Hány zsidó élt Celldömölkön?

A zsidók kitelepítésével kapcsolatban feljegyeztük, hogy Celldömölkön a legutóbbi időkig 443 zsidó élt. Ebből a jánosházi gettóba telepítettek 133 családot 94 fővel, a soprani gettóba 1 családot 3 fővel. Kózházban van 5. A többi munkaszolgálatot teljesít.

Zárgondnokot kap

A szék holdon felüli zsidó szobnőrekre a vármegyei gazdasági felügyelőség javaslata alapján a pénzügyigazgatóság zárgondnokokat nevezett ki. Vasmegyében nyolc ilyen hasznóbérlőt volt; köztük Erdődy Pál gróf alsósági bírtoka a jelenleg tengeren túl tartózkodó Schlesinger Mór hasznóbérlétében.

Örök magyar cél! — Független, keresztény Magyarországi!

A film jelene és jövője

A világháború utáni gazdasági és szellemi válság a filmgyártásban is éreztette hatását. Ekkor már mintha megcsappant volna iránta a közönség érdeklődése és a tőke is visszavonulólóban volt.

Ezekben a válságos percekben érkezett meg a segítség: a hang. A technikai megoldás, amely már évek óta vajdolt, végre gyakorlatban is megjelent. Már a régi görögök ismerték a hang keletkezésének okát, helyesen a levegő rezgésére vezették vissza, mégis évezredeknek kellett elmulniuk, míg a hangrezgést leírás rajzolták. A terajzot hangot azonban még nem lehetett hallhatóvá tenni. Csak Edisonnak sikerült jóval később megoldania a hang visszaadásának problémáját. Több kísérleti fokon keresztül el is jutott a mai hangreprodukcióhoz. Edisonnak 1889-ben sikerült a gramofon módszer segítségével az első „szinkronizált” filmet előállítani. A gramofonnal folytatott megoldási kísérletek azonban nem váltak be. Kudarcuk a közönség előtt is köz tudomásu volt.

A hangosfilm kérdésének megoldása más irányból következett be. Már Graham Bell, a telefon feltalálója átalakította a hanghullámokat fényrezgésekké. Ezután azzal próbálkoztak, hogy a fényrezgéseket a filmszalagon is megörögzítsék. A modern eljárás lényege, hogy a mikrofon közvetítésével elektromos rezgésekké átalakított hangrezgéseket fényrezgésekké alakítják át és ezeket rögzítik meg a szalagon. A technika azonban újabb kérdésel nyugtalanítja a szakembereket és a közönséget. Ez a színes-és a plasztikus kép problémája.

— A színes film előállítása kében rengeteg nehézséggel ütközött. Eleinte kézzel festették, a színes fényképezés feltalálása azonban újabb irányt és nagy lendületet adott a fejlődésnek. Újabbban két találmány is áll rendelkezésre, az agfakolor és a technikolor eljárás. Az élett természetes színeit és színárnyalait azonban csak megközelítették de nem érték el.

A plasztikus film egyik megoldása, hogy a néző számára terveztek optikai segédeszközöket, a másik a térhatásu vetítés problémája, csak érintel maradt.

HETI KRÓNIKA.

Külföldi:

Újra megkezdődtek a légóltalmi gyakorlatok Istanbulban.

Japán csapatok a szabad indiai csapatokkal léptek a Burma-indiai határt és behatoltak a hiudu anyaországba.

Angol-amerikai repülőgépek május 5-én újból megtámadták a Vatikán város Roma ellátási szolgálatába állított egyik gépkocsioszlopát.

Griffith amerikai megbízott Stockholmbe érkezett, hogy tárgyaljon a svéd golyós-csapategyek szállítására ügyében.

Hétfőn este Brüsszel ellen intézett angolzász támadásnak 101 halálos áldozata van.

Szebasztopol város romjait kiűrtették a németek. A hidfőnél német torzák.

Sündermann helyettes-sajtófőnök egyik cikkében azt bizonyítja, hogy Szalónk zsidó származású. Szalónk anyja egy zsidó bőrkereskedő törvénytelen leánya volt.

Angliában tetőfokra hágott az influenza-láz.

Moldvában ellanyhult a szovjet támadás.

Brianni jelentés-ezerint a keleti arcvonalon bármelyik pillanatban megindulhat az új szovjet offenzíva.

Horvát csapatok ostromolják Tiro egyik fallegvárát, a keletboszniai Javor hegységet, amelynek hegycúcsai 1500 méter fölé nyúlnak.

Belföldi:

A pestmegyei új főispán, vitéz Mérey László beiktatásán, vitéz János Andor helyettes miniszter, vitéz Endre László belügyi államtitkár, Gröz József kalocsai érsek és Petrányi György budapesti kapitány is megjelentek.

Az Attiládól származó gyalogsági katonák vitézséggel harcoltak a keleti fronton. Több helyen kértetésben mentek vissza a bolsevisták elleni támadásait.

Dr. Buda István veszprémi főispán beiktatásán megjelent és beszédet mondott vitéz Rátz Jenő miniszterelnök-helyettes.

A honvédelmi miniszter elrendelte a légóltalmi vöröskeresztes tudóstól iróda felállítását. Az iróda a légítámadások után megadja a hozzátartozók részére a kívánt felvilágosításokat.

A Kormányzó Úr a földművelésügyi miniszter előterjesztésére Erdélyben Pal miniszteri tanácsost államtitkárnak nevezte ki.

A Kormányzó Úr a miniszterterjesztés...

Pal titkos tanácsost felmentette és helyette Vincze András alátábornagyt a kárpátaljai terület kormányzói feladatokat ellátó ideiglenes ellátásával megbízta.

Vitéz Imrédy-Béla volt miniszterelnök Szombathelyre érkezett.

A tokajihegyaljai választókörét az EP választmányja egyhangúlag úgy határozott, hogy a körület mandátumát vitéz Rátz Jenő miniszterelnök-helyettesnek ajánlja fel.

LEVENTE ÉLET

A Leventék gyűjtése folytán a bombakárosultak javára a cselekmény ki járában a következő összeget gyűjték össze: Cselekmény 2944 08 P. Vöndök 1145 P. Buba 1057 30 P. Ostfalyasszonyka 1027 31 P. Egyházasközpont, Kőcsk, Kemeneskapolna 1210, Kemenesbőgyész 761 P. Duka 429 P. Csönge 391 60 P. Egyházasközpont 315 P. Kemenespálfa 311 P. Tokorcs 281 60 P. Kisomlói 272 50 P. Kemeneszentpéter 236 P. Iszákfa 178 20 P. Mesteri 75 50 P. Várkeresztes 56 P. Janosháza 48 20 P. Borgáta 23 20 P.

A ronggyűjtés még nem ért véget. Az eddig beérkezett jelentések alapján a gyűjtés során a következő közösek leventéi láttak ki: Smolyegymihályfa 800 kg. Vöndök 439 kg. Szerény 185 kg. Az eddigi gyűjtés: 4081 kg rongy, amely 1380 orsó cernát jelent részére. A fekete cerna

a fehér cerna érkezése után egyszerű lesz szétosztva. Ha a többi közösek gyűjtése is ilyen eredményesül végződik, a cselekményi járásgyűjtése még egyes varmegyék eredményét is felülmúlja.

Az Országos Gyermekvédő Liga részére végzett gyűjtés eredménye 1503 P. Ebből Cselekmény 310 P t, Alsóság 180 P t, Janosháza 120 P t gyűjtött. A kisközségek közül említésre méltó eredményt ért el Nagysimonyi 70 P, Kemenesmagasi 59 P, Buba 46 P, Keléd 40 P összegektől.

Ha a fenti gyűjtések kiváló eredményt hoznak, önkéntesül felvetődik a kérdés mivel jutalmazza a társadalom az ifjúság lelkes munkáját? A jutalmazás legszebb jele lehetne a megfelelő leventetábor létesítése. Nem lehetne a zsidóság kiköltözése folytán üressé vált hazák valamelyikét erre a célnak célra igényelni?

A múlt héten Csönge, Ostfalyasszonyka, Rádkeresztes és Konyeriben tartottak bonvédróbat. A leventefejtőség mindenütt nagy lelkesültséggel tett tanúbizonyságot. Csönge a miniszteri rendezésért is dícséretet érdemel.

Levente játékvetési tanfolyam.

A Levente Játékvetők Testületének Budapest székesfővárosi kerülete május 23-án kezdett egy hónapra kérésztől tartó levente játékvetési tanfolyamot rendezni. A tanfolyamra jelentkezők szándékukat jelentették a Levente Játékvetők Testületének Budapest székesfővárosi kerületi Budapest I. Krisztina krt. 156. II. 2. címre. (LHK.)

KEMENESALJA

Megjelenik minden szombaton este. Kiadja: a Cselekményi-Katolikus, Kőr. A kiadásért felel: Dinkgreve Nándor. Előfizetési díj. Egész évre 10 pengő, félévre 5 pengő, negyedévre 2 50 P. Csekkszám: 26.070

A hirdetések csütörtökön estig kell a szerkesztőséghez beadni. Hirdetések díja előre fizetendő. Készült: Dinkgreve Nándor könyvnyomdájában Cselekményi.

HIREK

Kineveztek az új járáshírnagy elnököt. A Kormányzó Úr az igazságügyminiszter előterjesztésére Siffel Ignác dr. komáromi törvényszéki bírót a cselekményi járásbíróvá elnökévé nevezte ki.

Koronagyűlés Kemenesbőgyészen. A kemenesaljai esperesi körtempli papnagya május 23-án Kemenesbőgyészen tartja szokásos tavaszi koronagyűlést. A koronán Kovács Sándor megéledpárok is megjelentek.

Tíz Cselekményi. Németh István gazda Nagyvárad-nál lakóházzal szerdán délután az istálló addig ki nem derített okból kigyulladt. A rövid idő alatt ott termelt üdítők a méntelep katonáinak segítségével a tüzet megfértették munkával hamosan elfoltatták. A meztelen és oltási munkálatoknál különösen kitűntek magukat Molitorisz János és Nagy László, illetve Bardossy

egész istálló tüzregett, közben egy tehén is bűnn egrt. A többi marhat sikerült megmenteni.

Körorvosi helyettesítés. Dr. Feuér György budapesti orvos zsidó munkaszolgálatot az egyházasaljai egészségügyi körzetben a körorvosi teendőik ellátásával bízta meg.

Cselekményi bombakárosultakért. Leventék gyűjtése. Az alábbiakban folytatjuk az adatok névsorát 50 pengőt adott: Dr. József László, 20 pengőt adott: Geiler József, 15 pengőt adott: Dr. Kulcsár István, 10 pengőt adott: Jenei Vincze, Nagy József, Bardoss Lajos, Sz. Benkő Zoltán, Klein György, Mandóvil Ferenc, Holpirt József, Újvári Kálmán, hűgy, Gellens István, Molitorisz János, Pálffy József, Tóth Dénes, Kovács József, Virág József Bőszörményi Ferenc, Németh Sándor, Gerencsér Lajos, Bodoár Lajos, Kiss István, Hajas Dénes, Balogh József. 6 pengőt adott: Ambros József. 5 pengőt adtak: Makay Gyula, Szabó Jenő, dr. Weilsch István, dr. Hattay István, Horváth Sándor, N. N. Agoston Sándor, Hartai István, Németh János, Mesterházy József, Szabó Dénes, Nagy Elek, Kiss Pálné, Szántó Gyula, Vaczala Andrásné, Devoszeri Ernő, Németh János, Riczinger Ignác, Sárközi József, Gécser Péter, Birkás Gyula, Lacza Vilmos, Bogárdi Lajosné, Horváth István, Mórta József, Horváth Endre, Kamondy Ferenc. 4 pengőt adtak: Asbóth István, Németh Lajos Bagarics István, Németh József, Bócsai János Kovács Sándor, Ambrus József, Nagy István, Csoma János. 3 pengőt adtak: Asbóth Emil, Damján Gábor, Bokor Sándor, Varga Lajos, Törkenczi József, dr. Gaál Lajos, Takács Mátyás, Kajdi János Rozmann Balint, dr. Megyeri János Horváth Lajos, Agoston István, Farkas János, Birkás Jenő, Somogyi János, Rukay Jenő, Szalay István. 2 pengőt adtak: Mogyoró József, Gócsa Sándor, Szelestei Sámuel, Szabó Karoly, Nagy Sándor, Németh Ferenc, Mesterházy Gyula, Jobb János, Müller O. ztar, Weiler Rudolf Dénes István, Farkas Lajos, Varga István, Kebelei Ferenc, Andavári Kálmán, dr. Györkösné, Nagy János, Borbély István, Újvári Ferenc, Bíró József, Molnár József, Ferenczy Károly, Varga István, dr. Pados István, Horváth Sándor, Palotai Sándor, Borneméssza Károly, Buzs János, Bogár Géza, Bakó József, Bo

kor Mihály, Moller Janos, Kovacs László, Borke Gyula Főrt Géza, Brandl Sándor, Fehér Karoly, Kiss Ferenc Pető Vendel, Bogár József Nagy József, Eredics Sándor, Harmath János, Magyar József, Somogyi Lajos, Csermák Jánosné, Nagy Elekné és Reicher Mária.

Halálhírad. Pető Ferencné szül. Kovács Karolin életének 68. évében május 6-án elhunyt. Temetése 8-án délután volt. Férje és gyermekei gyászolják.

Kemeneri Napló

Kovács Sándor szombathelyi megéledpárok a múlt hét csütörtökjén Veszprémből visszatérve, megszákította útját és Jánosházán megállította dr. Párti József plébánost.

A cselekményi polgári tanácsalában a hét utolsó napjában tartották a megárvizsgálást. A székely vizsgálatok Wessely László, a pápai kat. polgári főiskola igazgatója elnököt.

Uhlár Gyula igazgató-tanító Edit leánya, aki a szegedi polgári iskolai tanárképző főiskola hallgatója, a napokban érkezett haza Szegedről ahol a tanárvizsgáló bizottság előtt alapvizsgáját kiváló eredménnyel tette le.

ÁLOM, de VALÓ

hogy egyetlen szerencsés Állami sorsjeggyel megnyerheti a 50.000 pengős főnyereményt — Egész sorsjegy 4 P, fél 2 P. —

A Bajtársi Szolgálat gyűlése. A Bajtársi Szolgálat cselekményi szervezete hétfő délután gyűlést tartott amelyen a májusi egyleteket osztották ki, vásárlási könyveket formájában. 50 határonulit hozzatartóknak papot vásárlási könyvet, Székelytőlak még 40 kg. levárt is a hős halottak hozzatartói és a gyermekek hadbavonulnak családjai közt.

Ügyilkos orvos. Dr. Gözl Gyula ny. zsidó körorvos a múlt hétfőn reggel Jánosházán megmérgezte magát. A hatóság megadta az engedélyt a temetésére.

A szombathelyi törvényesek uszara tanácsa Holpirt József 51 éves onépigéptulajdonost és 17 leányt vonta felelősségre közszolgálati cikk jogellenes elvonásának büntetése, illetve vétségé vádjával. A bíróság kihallgatott egy szakértőt

A székely vallomása alapján a vádat a vádlottakkal szemben elejtette.

Ezüstmenyessző. Jenei Antal és felesége Gaál Erzsébet a múlt vasárnap ünnepelték házasságuk 25-ik évfordulóját. Az apátáji templomban a plébános áldotta meg az ezüstmenyegző házaspárt.

Plakátok a légóltalmi helyeken. A Kat. Akció művész plakátok kiadta Giató festményét. A plakát Jézus arcait ábrázolja és tartalmazza a teljes búcsúvárjáró röpimát. Helyezték el mindenütt az óvóhelyeken! Megszerezhetők a plébániák utján.

A Közeletlási Hivatal közleményei

A beszolgáltatási rendelet intézkedései a gazdakönyvről.

Az új beszolgáltatási rendelet szerint is a nyilvántartó hatóságoknak május 1 és 15 közötti időpontban gazdajelstromba kell foglalni azokat, akik beszolgáltatásra kötelesek. A községi előjáróság a nyilvántartott gazdálkodókat május 16 és június 15 közötti időben a gazdajelstrom rajuk vonatkozó adatainak megtekintése és a gazdakönyv átvétele céljából megidezi. Ha a gazdálkodó a gazdajelstrom adatai ellen nem tesz észrevételt, a község előjárósága az adatokat bejegyzi a gazdakönyvbe és azt átadja a gazdálkodónak.

A gazdálkodó a vele körült adatok ellen tevéds, vagy elírás címén szóbeli felszólámmal élhet. Amennyiben a községi előjáróság a szóbeli felszólámlásnak helyt ad a gazdajelstrom megfelelő adatait nyomban kijavítja és a gazdakönyvet ennek megfelelően állítja ki. Ha a szóbeli felszólámlást elutasítják, akkor a gazdakönyvet ebben az esetben is köteles átvenni és az átvételt aláírásával elismerni. Az abban foglalt adatok miatt azonban az átvételtől számított 15 nap alatt a közeletlási kormánybiztoshoz fellebbezhet. A fellebbezés és a fellebbezés is írásbeli.

A nyilvántartó hatóság minden önálló gazda számára gazdakönyvet állít ki. Ugyanannak a gazdálkodónak egy község határában lévő gazdasági számára azonban akkor is csak egy gazdakönyvet állítanak ki, ha azokat külön-külön önállóan vezeték.

Az, aki szántó, rét, vagy legelő területen gazdálkodik és június 15-ig gazdakönyvet nem kapott, köteles június 30-ig az illetékes nyilvántartó hatóságtól gazdakönyv kiállítását kérni.

A 100 kat. holdnál kisebb szántóterületen gazdálkodó gazdakönyvben az adatokat a gazdakönyv átadása alkalmával a gazdálkodó szóbeli bevallása alapján jegyzi be a nyilvántartó hatóság. A gazdakönyvbe bejegyzett bármely adatot csak a nyilvántartó hatóság változathat meg. Ha a gazdakönyv elveszik, a gazdálkodó köteles nyilvántartó hatóságtól másolat kiállítását kérni. A másolatért 20 pengő kiállítási díjat kell fizetni.

A nyilvántartó hatóság minden gazdálkodóról gazdajelstort állít ki, amely ugyanazokat az adatokat tartalmazza, mint a gazdakönyv.

A gazdajelstort tartják nyilván a gazdálkodó beszolgáltatási köteletségét és az esetleges változásokat.

Változások a gazdálkodók személyében.

Ha a gazdálkodó a beszolgáltatási kötelese megállapításának napján szolgált területen, vagy annak egy részében a gazdálkodást a gazdakönyv kiállítása utáni időben bármilyen címen másnak eseti átadja, az átadó és az átvevő gazdálkodó megállapodhatnak a beszolgáltatási köteleesség megosztásáról. A megállapodást legkésőbb a gazdálkodás átengedésének napjától számított 30 nap alatt kell írásban foglalva a nyilvántartó hatóság előtt bemutatni. A megállapodást 3 példányban kell

kiállítani és aláírni. Abban az esetben, ha megállapodás nem lenne, vagy azt a felek nem mutatják be a nyilvántartó hatóságnak, a beszolgáltatási köteleesség továbbra is teljes egészében a régi gazdálkodót terheli.

Az átadó és átvevő gazdálkodó szabadon állapodhatnak meg a megosztásra vonatkozóan. Ez a megállapodás azonban nem érinti az átadónak azt a köteleességét, hogy az átvevő gazdálkodó számára köteles a kenyérgabona vetőmagszükségletet, valamint a gazdaságban alkalmazott éves gazdasági céljédek konvenciójának kenyérgabonaszükségletét biztosítani.

A megállapodásban a kenyérgabona, a zsír, a bűs valamint a szabadválasztású beszolgáltatási köteleesség megosztására külön-külön kell meggyeznie. A megosztásra vonatkozó megállapodást csak akkor hagyják jóvá a hatóságok, ha megállapítják, hogy a megosztás révén a beszolgáltatási köteleesség eredeti mértéke nem változott. A beszolgáltatási köteleesség megosztására vonatkozó megállapodás szerint a nyilvántartó hatóság a gazdakönyvben a régi gazdálkodó beszolgáltatási köteleességét csökkenti, míg az új gazdálkodót emeli.

Ha az átadó és átvevő gazdálkodó a megosztás tekintetében megállapodtak, akkor az átadó gazdálkodó nem támaszthat igényt arra, hogy az általa visszahagyott termécek beszolgáltatási köteleességének teljesítésébe beszámítsanak. Az átadó akkor nem igényelhet beszámítást ha bérleti szerződés, vagy más magánjogi megállapodás kötelezte arra, hogy az átvevő számára terményt vagy terméket hagyjon vissza.

Abban az esetben azonban, ha az átvevő gazdálkodó beleegyezik saját beszolgáltatási köteleességének ugyanolyan mértékű felelősségbe, a nyilvántartó hatóság a visszahagyott terményt az átadó gazdálkodó beszolgáltatási köteleességének teljesítésébe beszámíthatja.

NEMZETI MOZGÓ

13-án, szombaton fél 6 és fél 8-kor, 14-én, vasárnap fél 2, fél 4, fél 6 és fél 8 órákor. Rendes helyárák.

MAKACS KATA

Magyar-világhíradó.

Május 17-én, szerdán fél 6 és fél 8 órákor. Mérsékelt helyárák.

Szólvészkiasszony

Ufa világhíradó.

18-án, csütörtökön fél 6 és fél 8-kor.

Stix kapitány leszámlól

20-án, szombaton fél 6 és 8-kor, 21-én, vasárnap fél 2, fél 4, fél 6 és fél 8 órákor.

Rendes helyárák.

Botrány.

S P O R T

Tapolca:

Tapolcai VSE—CVSE 2:2 (2:0)

Vezette: Matics.

A CVSE első csapata a múlt vasárnap Tapolcán játszott bajnoki mérkőzést a Tapolcai VSE csapatával.

Reménykedve engedték tapolcai útjára a csapatot, mert remélték, hogy idegenben is megállja helyét az első osztály utolsó helyezettjével szemben.

A CVSE csapata a következő összehelyezésben játszott: Kéri-Simon, Varga Kiss, Vajda, Pál-Hende, Németh, Békési, Marton, Budai.

A mérkőzést az utazási nehézségek miatt a délelőtti órákban jött szünetelt. Az első félidőben a celi csapat erős szőlle szemben játszott, ennek ellenére állandó támadásban volt, a gólokra mégis a tapolcaiak löttek. Így a szőlle támogatott tapolcai csapat 2:0-es vezetéssel fordult.

A második félidőben a szél megállította a CVSE csapata további fölényben Németh és Budai góljával kiegyenlített. Ebben a játékidőben a tapolcaiak csak védekezésre szorultak és ezt a feladatot jól megoldották.

Bár néhány gólos CVSE győzelem is megérdemelt lett volna, azt kell mondanunk, hogy a tapolcai döntetlen mind a CVSE csapata, mind pedig a celdömölki sportközösség meg lehet elégedve.

Ha a további-öt mérkőzésen megállja a csapat a helyét — különösen a négy futbonni mérkőzésen — akkor minden bizonnyal elkértil a kiesést.

Celdömölki:

CVSE II.—Zalaszentgróti LE 4:0 (1:0).

Vezette: Pöcz.

A fiatalok csapatának mondhatnánk azt a csapatot, amellyel a CVSE II. leigyezte a Zalaszentgróti LE csapatát. Nem akarjuk azt mondani, hogy ez a csapat kielégített jelenlegi játékával, de igenis ez a csapat a jövő ígérete, ha a benne rejlő képességeket ügyes kezekkel hozzák felszínre.

A vasárnapi mérkőzést állandóan CVSE II. fölényben játszottak, de az első félidőben nagy nyomás után csak a 25. percben születte meg az első gól, Ágoston jó lövéseből.

A második félidőben a 10. percben újból Ágoston a gólszerző. A 15. percben Benkő szabálytalansága miatt megittelt tizenegyet a szentgrótiak mellé löttek. A CVSE II. nyomása állandó. Az eredmény sem marad el. A 35. percben Ágoston szép fejes góljával beállítja a végeredményt.

A mérkőzésen Ágoston jól lövő csapatunk első gólszerzője. A csapat szerint az első csapatnak is hasznos tagja lehetne. Magyar sokat dolgozott, Sile mint centér gyenge volt, a védelemben jobban érvényesült. Márkusnak néhány szép beadása volt. A fedezetorban Ori. játszott legjobban, míg a hátvédex közül Tarcsi volt jobb, Sütőnek nem sok dolga akadt.

Jánosháza Levente bajnoki mérkőzés.

Jánosházai LE—Ikervári LE 5:0 (2:0).

A jánosházai csapat ilyen arány-

ban is megérdemelten győzött. A mérkőzés alatt állandó volt a jánosházaiak fölény, a vendégcsapat nagy ritkán tudott ellenfele kapujáig jutni.

A bajnokság állása

1. ZSE	16	12	2	2	50:21
2. Mura SE	17	12	2	3	55:23
3. Körömend	19	10	3		
4. SVSE II.	17	9		4	34:35
5. Kapuvár	17	9		5	49:29
6. Haidu II.	15	9		6	45:32
7. M. Kinizsi	16	6		6	35:31
8. SzFC II.	17	4		8	11:30
9. CVSE	17	4			
10. ZLE	15	4		8	20:37
11. Sárvár	16	4		12	20:50
12. Tapolcai V.	16	2		15	17:36

Vasárnapi mérkőzés: CVSE—Haidu II. bajnoki mérkőzés fél 3 órakor. Előtte 1 órákor a Celdömölki LE—Alsó-Felsőszélesi LE csapata játszott. Levente bajnoki mérkőzés.

Asztali tenisz.

JAC asztali tenisz csapata a tavalyi győzelmet aratott a Zalaszentgróti LE csapata felett. Ezzel a győzelemmel Zalaszentgróton ugyancsak a jánosházaiak nyerték meg a mérkőzést.

A Jánosházai LE visszalépett a bajnokságtól.

A Jánosházai LE labdarúgó csapatja elhatározta, hogy a harmadik labdarúgó bajnokság II. osztályának szereplő csapatát tovább nem szerepelteti a bajnoki küzdelemben. Elhatározását bejelentette a MLS győri elnökségnek.

35—1944. vgt. szám.

Arveréai hirdetésny.

Dr. Wellisch Irán ügyvéd által képviselt Rozman Ferencnek javára 800 pengő tőke és több követelés és járulékaik erejéig, amennyiben a követelésre időközben részleltetés történt, annak beszámításával, a celdömölki kir. járásbírósa 1944. évi 446 sz. végzésével elrendelt elégtételi végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1944. évi-március 1. 28-án lefoglalt és fél-foglalt 1200 pengőre becsült ingóságokra a celdömölki kir. bíróság Pt 548. számú végzésével az árverést elrendeltette, annak az 1908. évi XLI. tc. 20. §-a alapján a következő megnevezett dr. Karsay Zoltán ügyvéd által képviselt Bugár Károly javára 240 P 48 L és járuléka, továbbá a foglaltási jtkönyvből ki nem tűnt megfoglaltatott javára is az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha a kielégítési jogtulaj is fennáll és ha ellentét halasztó hatályú igénykereset folyamlatban nincs, — végrehajtást szenvedő letelepítését megártatására.

Janak delutan fél 4 óraja tuzes amikor a bíróság lefogalt novendmarhák s egyéb ingóságokat a legfőbb bírónak, de legalább a becsar leharhad részéért, készpénzfizetés mellett el fogom adni. 1000

folhji becsértékű ingóra az 5610-1931. M. E. rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kiállítás az egytizedrészt bapapézósi letessik.

Celdömölki, 1944. május 16.

Radányi k. bíróság